Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER ONDERTEKENING
Aan: SOCW

nota

Aanbiedingsbrief eindrapportages Evaluaties Regenboogsteden en Veilige Steden

Emancipatie

Van

Datum
8 mei 2026

Referentie
63347627

Bijlagen
1. Samenvatting evaluatierapporten
2. Aanbiedingsbrief aan Tweede Kamer
3. Evaluatierapport Regenboogsteden
4. Evaluatierapport Veilige Steden

Aanleiding

Het ministerie van OCW (directie Emancipatie) werkt nauw samen met gemeenten aan de acceptatie en (sociale) veiligheid van lhbtiq+ personen (Regenboogsteden) en aan het vergroten van de veiligheid van vrouwen en meisjes in de openbare ruimte en bij het uitgaan (Veilige Steden).

De huidige samenwerkingsafspraken met de gemeenten (2023 - 2026) lopen eind 2026 af. Om inzicht te krijgen in de effecten van die samenwerkingen heeft onderzoeks- en adviesbureau KWINK groep een evaluatieonderzoek uitgevoerd. Deze evaluaties zijn inmiddels afgerond en opgeleverd.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd de aanbiedingsbrief voor de evaluatierapporten van Regenboogsteden en Veilige Steden te ondertekenen;
- U wordt geadviseerd de evaluatierapporten naar de Tweede Kamer te verzenden.

Kernpunten

- De beide meerjarige aanpakken met de 25 Veilige Steden en de 56 Regenboogsteden zijn geëvalueerd.
- In de aanbiedingsbrief beschrijft u dat een beleidsreactie bij deze resultaten wordt meegenomen in de emancipatienota van najaar 2026.

Toelichting

- Aan Regenboogsteden doen 56 gemeenten mee. Deelnemende gemeenten worden inhoudelijk geadviseerd door kennisinstituut Movisie.
- Aan Veilige Steden doen 25 gemeenten mee. Ook deze steden worden inhoudelijk geadviseerd door Movisie.
- Gemeenten die deelnemen ontvangen van het ministerie financiering om beleid te ontwikkelen gericht op het vergroten van de acceptatie en (sociale) sociale veiligheid van lhbtiq+ personen (Regenboogsteden) vrouwen en meisjes (Veilige Steden).
- In de bijlage vindt u een samenvatting van de evaluatierapporten.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlage – Samenvatting evaluatierapporten

De evaluaties leveren een aantal conclusies en aanbevelingen op:

- Zowel de samenwerking met de Regenboogsteden als met de Veilige Steden is doeltreffend en doelmatig
- De financiële bijdrage vanuit het ministerie van OCW creëert politieke legitimiteit, vergroot de aandacht voor veiligheid en acceptatie en leidt ertoe dat gemeenten extra eigen middelen en personeel inzetten en structurele samenwerking met lokale partners mogelijk maken.
- Met een beperkte bijdrage vanuit het ministerie van OCW wordt lokaal een brede beweging in gang gezet.
- Movisie wordt breed gewaardeerd als kennispartner en aanspreekpunt.

Regenboogsteden

- Regenboogsteden rapporteren vaker dan niet-regenboogsteden een versteviging van het lhbtiq+-netwerk, een verbetering van regionale samenwerking en een toegenomen politieke aandacht voor het thema.
- De breed geformuleerde doelen zijn zowel nationaal als lokaal actueel en toepasbaar.
- Grote gemeenten integreren lhbtiq+-beleid vaker in een bredere 'aanpak met structurele monitoring en sturing. Kleinere gemeenten werken vaker met een aparte regenboogagenda of een periodiek actieproject.
- De gemeenten hebben de ambitie om het thema te blijven prioriteren.

Aandachtspunten voor vervolgtraject Regenboogsteden

- Monitoring wordt door gemeenten op verschillende manieren ingevuld, maar is op lokaal niveau niet structureel ingebed. Hierdoor is de directe impact van Regenboogsteden op veiligheid en acceptatie niet inzichtelijk te maken. Momenteel wordt (on)veiligheid en sociale acceptatie op landelijk en (soms) op regionaal niveau gemeten, maar niet overal op gemeentelijk niveau.

Veilige Steden

- Het programma Veilige Steden heeft geleid tot meer bewustwording, sterkere samenwerking en meer politieke steun.
- Veilige Steden rapporteren een toename in kennis, preventieve acties en aandacht voor omstanders, mannen en jongeren in de aanpak.
- Gemeenten kiezen vaak voor een mix van preventie, bewustwording, normverandering en trainingen van professionals, aangevuld met het vergroten van meldingsbereidheid en het verbeteren van slachtofferondersteuning.

Aandachtspunten voor vervolgtraject Veilige Steden

- Hoewel deelnemende gemeenten meer en intensiever werken met zowel lokale samenwerkingspartners als andere gemeenten, blijft de regionale samenwerking nog onderbenut.